

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

WYŻSZA SZKOŁA
FINANSÓW I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

PRAWO UPADŁOŚCIOWE

Warszawa, 25.06.2017

Marcin Kubiczek [doradca restrukturyzacyjny, biegły sądowy/skarbowy, ekonomista]

**Wyższa Szkoła Finansów i Zarządzania
w Warszawie**

Obszary specjalizacji wykładowcy

prawna i ekonomiczno-finansowa restrukturyzacja przedsiębiorstw

wycena przedsiębiorstw i przedsięwzięć gospodarczych

szkoda wierzycieli/wycena szkody gospodarczej

ocena racjonalności decyzji zarządczych w postępowaniu karnym

badanie niewypłacalności

Poszukiwanie generatorów i destruktorów wartości projektów gospodarczych

dopuszczalne ramy ryzyka gospodarczego na potrzeby postępowania karnego

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

WYŻSZA SZKOŁA
FINANSÓW I ZARZĄDZANIA W WARSZAWIE

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

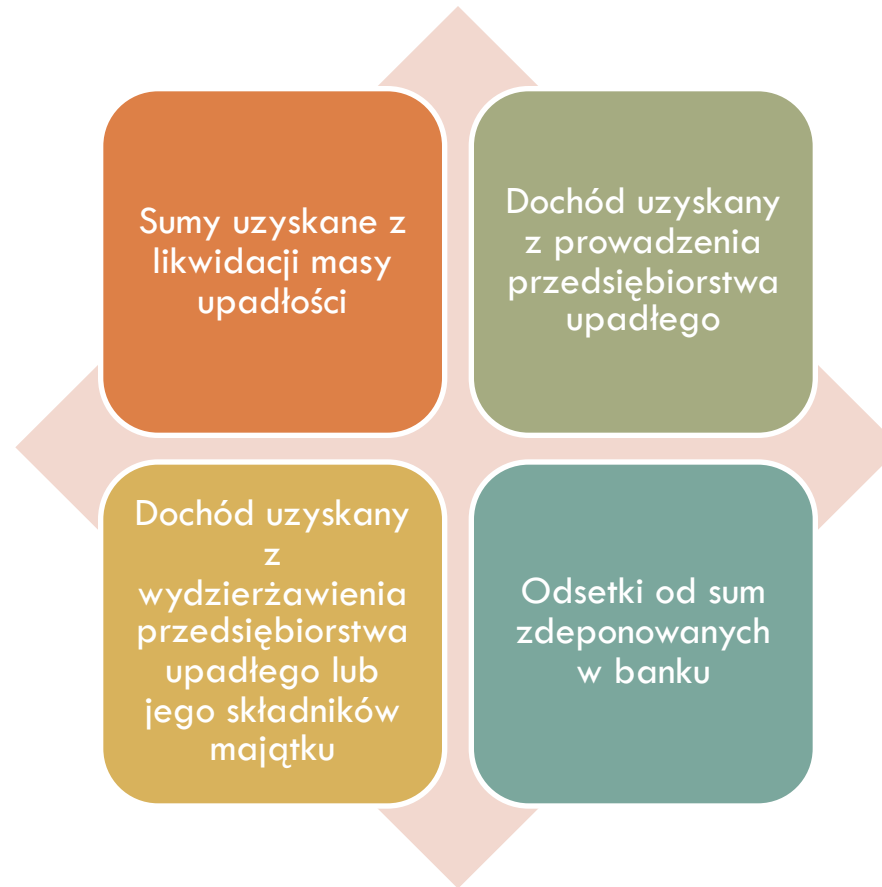

PODZIAŁ FUNDUSZÓW MASY UPADŁOŚCI I SUM UZYSKANYCH ZE ZBYCIA RZECZY I PRAW OBCIĄŻONYCH RZECZOWO

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

FUNDUSZE MASY UPADŁOŚCI

SUMY UZYSKANE ZE ZBYCIA OBCIĄŻONYCH RZECZY I PRAW

Likwidacja rzeczy, wierzytelności i praw obciążonych hipoteką, zastawem, zastawem rejestrowym, zastawem skarbowym, hipoteką morską etc.

Sumy przeznacza się na zaspokojenie wierzycieli, których wierzytelności były zabezpieczone na tych rzeczach lub prawach

Sumy pozostałe po zaspokojeniu tych wierzytelności wchodzi do funduszy masy upadłości

PLAN PODZIAŁU

Podział funduszków
jednorazowo lub
kilkukrotnie w miarę
likwidacji masy

Odrębny plan podziału
dla wierzytelności
zabezpieczonych
hipoteką, zastawem itd.

Ostateczny plan
podziału

KOLEJNOŚĆ ZASPOKAJANIA WIERZYCIELI

- 1 Zaspokojenie bieżących kosztów postępowania upadłościowego, a także, co do zasady, innych zobowiązań masy upadłości
- 2 Pozostałe wierzytelności zaspokajają się w dalszej kolejności.
- 3 Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich wierzytelności, wierzytelności z dalszej kategorii zaspokajają się dopiero po zaspokojeniu w całości wierzytelności poprzedniej kategorii
- 4 Jeżeli suma przeznaczona do podziału nie wystarcza na zaspokojenie w całości wszystkich wierzytelności w tej samej kategorii, wierzytelności te zaspokajają się stosunkowo do wysokości każdej z nich

KATEGORIE ZASPOKOJENIA – ART. 342 PU

Do 31.12.2015 r.

Od 01.01.2016 r.

I kategoria- koszty i wydatki postępowania, alimenty, renty, bezpodstawne wzbogacenie masy powstałe po dniu ogłoszenia upadłości

I kategoria – należności ze stosunku pracy, należności powstałe w postępowaniu restrukturyzacyjnym, należności alimentacyjne, renty, należności z tytułu składek ZUS [za 3 ostatnie lata przed ogłoszeniem upadłości]

II kategoria – należności ze stosunku pracy, renty, dożywocia, bezpodstawne wzbogacenie masy powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości, składki ZUS na ubezpieczenie społeczne

II kategoria - inne należności, które nie podlegają zaspokojeniu w innych kategoriach, w tym podatki i inne daniny publiczne

III kategoria – podatki i inne daniny publiczne, pozostałe składki ZUS

III kategoria - odsetki, grzywny

IV kategoria - inne należności z odsetkami za ostatni rok przed data ogłoszenia upadłości [głównie należności handlowe]

IV kategoria – należności wspólników albo akcjonariuszy w tytułu pożyczek lub innej czynności prawnej o podobnych skutkach

V kategoria - odsetki, które nie należą do wyższych kategorii, grzywny

ZASPOKOJENIE Z LIKWIDACJI PRZEDMIOTU ZABEZPIECZONEGO

Kwotę uzyskaną ze sprzedaży przedmiotu zabezpieczonego przed wykonaniem odrębnego planu podziału pomniejsza się o:

Koszty związane z likwidacją tego przedmiotu – art. 345 ust. 2 PU
[bez limitu]

Inne koszty postępowania upadłościowego w wysokość nieprzekraczającej dziesiątej części sumy uzyskanej z likwidacji-
art. 345 ust. 2 PU

Należności alimentacyjne przypadające za czas po ogłoszeniu upadłości- art. 346 ust. 1 w zw. Z art. 343 ust. 2 PU oraz renty za czas po ogłoszeniu upadłości - art. 346 ust. 2 PU

Wynagrodzenia za pracę pracowników wykonujących prace na nieruchomości, statku lub w lokalu za okres ostatnich trzech miesięcy przed sprzedażą, ale do wysokości trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę – art. 346 ust. 2 PU

WYKONANIE PLANU PODZIAŁU

Plan podziału wykonuje się niezwłocznie po jego zatwierdzeniu

Wykonanie polega na wydaniu wierzycielowi należnej mu kwoty lub przelania jej na rachunek bankowy

Ewentualnie złożenie sumy do depozytu sądowego

Po wykonaniu planu podziału syndyk składa sprawozdanie z wykonania planu podziału

UKOŃCZENIE POSTĘPOWANIA UPADŁOŚCIOWEGO

Umorzenie postępowania

- Majątek (bez obciążonego) nie wystarcza na zaspokojenie kosztów postępowania
- Zobowiązani wierzyciele nie złożyli w wyznaczonym terminie zaliczki na koszty, a brak jest płynnych funduszy na te koszty
- Wszyscy wierzyciele, którzy zgłosili wierzytelności, żądają umorzenia postępowania

Zakończenie postępowania

- Sąd po wykonaniu ostatecznego planu podziału stwierdza zakończenie postępowania upadłościowego
- Sąd stwierdza zakończenie postępowania także wtedy, gdy w toku postępowania wszyscy wierzyciele zostali zaspokojeni

UPADŁOŚĆ KONSUMENCKA

Cele postępowania upadłościowego: przedsiębiorcy a konsumenci

Przedsiębiorca

Art. 2 ust. 1 Prawa upadłościowego

- Zaspokojenie wierzycieli w jak najwyższym stopniu
- Eliminacja dłużnika niewypłacalnego z obrotu gospodarczego
- Jeśli racjonalne względy na to pozwolą- zachowanie przedsiębiorstwa w całości
- W przypadku przedsiębiorcy- osoby fizycznej- oddłużenie

Konsument

Art. 2 ust. 2 Prawa upadłościowego

- Umożliwienie umorzenia zobowiązań upadłego
- Jeśli to możliwe- zaspokojenie roszczeń wierzycieli w jak najwyższym stopniu

Podstawy wniosku

— Legitymację ma co do zasady jedynie dłużnik, z wyjątkiem określonym w art. 8 i 9 PU

↪ Wniosek składa się na formularzu i winien spełniać warunki określone w art. 491² ust. 4 PU

↪ Wniosek jest wolny od opłat

↪ Postępowanie można prowadzić nawet wtedy, gdy Dłużnik ma jednego wierzyciela

Oddalenie wniosku

Dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień umyślnie

Dłużnik doprowadził do swojej niewypłacalności lub istotnie zwiększył jej stopień wskutek rażącego niedbalstwa

Sąd oddala wniosek, jeżeli:

W ciągu 10 lat przed dniem złożenia wniosku spełnił przesłanki określone w art. 491⁴ ust. 2 lub 3 PU [patrz: kolejny slajd]

Dane podane przez Dłużnika są niezgodne z prawdą lub niepełne

Oddalenie wniosku

Oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości następuje również, jeżeli w okresie 10 lat przed dniem zgłoszenia wniosku:

- 1) w stosunku do dłużnika prowadzono postępowanie upadłościowe, jeżeli postępowanie to zostało umorzono z innych przyczyn niż na wniosek dłużnika,
- 2) ustalony dla dłużnika plan spłaty wierzycieli uchylono,
- 3) dłużnik, mając taki obowiązek, wbrew przepisom ustawy nie zgłosił w terminie wniosku o ogłoszeniu upadłości,
- 4) czynność prawna dłużnika została prawomocnie uznana za dokonaną z pokrzywdzeniem wierzycieli,
- 5) w stosunku do dłużnika prowadzono postępowania upadłościowe, w którym umorzono całość lub część jego zobowiązań, chyba że do niewypłacalności dłużnika lub zwiększenia jej stopnia doszło pomimo dochowania przez dłużnika należytej staranności,

[chyba że przeprowadzenie postępowania jest uzasadnione względami słuszności lub względami humanitarnymi]

Oddalenie wniosku

Brak wystarczającego majątku pozwalającego na pokrycie kosztów postępowania nie stanowi podstawy do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości konsumenta- koszty pokrywa się tymczasowo ze Skarbu Państwa, a w niektórych przypadkach również ostatecznie pokrywa je Skarb Państwa

Likwidacja majątku

Likwidację majątku przeprowadza się co do zasady na zasadach ogólnych

Sporządza się spis inwentarza

Ustala się skład masy upadłości

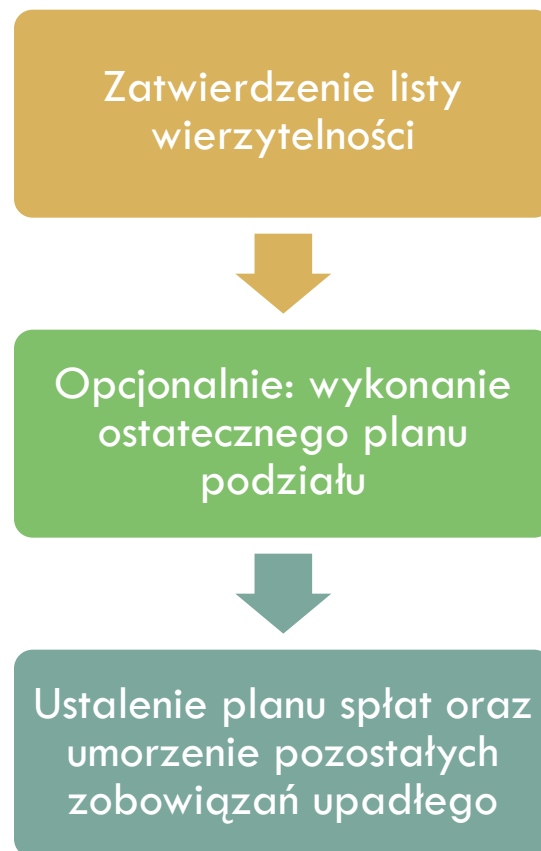
Tworzy się listę wierzycieli

Likwiduje się majątek poprzez jego sprzedaż, a wierzycieli i prawa poprzez ich ściąganie albo zbycie

Tworzy się i wykonuje plany podziałów

Plan spłaty wierzycieli

Plan spłaty wierzycieli

Jeżeli sytuacja osobista upadłego jest wystarczająco dobra

Sąd ustala plan spłaty wierzycieli w okresie nie dłuższym niż 36 miesięcy

Sąd ustala zakres spłat [kwotowo] i obciąża upadłego kosztami postępowania

Jeżeli sytuacja osobista upadłego jest trudna

Sąd odstępuje od ustalania planu spłaty wierzycieli

Umarza wszystkie zobowiązania upadłego powstałe przed ustaleniem planu spłaty

Zakończenie postępowania

Kazusy- upadłość konsumencka

Po ogłoszeniu upadłości okazało się, że dłużnik przekazał w drodze darowizny na rzecz swojego krewnego działkę zabudowaną domkiem letniskowym o wartości 50 000 PLN. Darowizna miała miejsce na pół roku przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości.

Co powinien zrobić syndyk po powzięciu wiadomości o dokonaniu takiej czynności?*

*Autorem kazusu jest SSR Daria Popłonyk orzekająca w Sądzie upadłościowym i restrukturyzacyjnym w Warszawie

Kazusy- upadłość konsumencka

Do masy upadłości weszła nieruchomości lokalowa należąca do małżeństwa X, przy czym jedynie w stosunku do żony zostało ogłoszone postępowanie upadłościowe. Oprócz małżeństwa w domu zamieszkują jeszcze ich wspólne małoletnie dzieci.

Małżonek wobec którego nie ogłoszono upadłości zarabia 5 000 PLN netto. Jego żona z uwagi na zajmowanie się dziećmi nie pracuje.

Dłużniczka wystąpiła do syndyka o pokrywanie kosztów zamieszkiwania w lokalu, tj. zarówno opłat do wspólnoty mieszkaniowej, jak i opłat eksploatacyjnych. Argumentowała, że skoro cały lokal stał się masą upadłości to syndyk winien ponosić wszystkie koszty. Jednocześnie wystąpiła do Sędziego-komisarza o zezwolenie na dalsze zamieszkiwanie w lokalu całej rodziny.

Które wydatki stanowią koszty postępowania upadłościowego?*

*Autorem kazusu jest SSR Daria Popłonyk orzekająca w Sądzie upadłościowym i restrukturyzacyjnym w Warszawie

POSTĘPOWANIE W SPRAWIE ZAKAZU PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Zakres podmiotowy

Osoba prowadząca działalność gospodarczą

Osoba, która na podstawie ustawy, umowy spółki lub statutu ma prawo do prowadzenia spraw dłużnika i do jego reprezentowania

Zakres podmiotowy

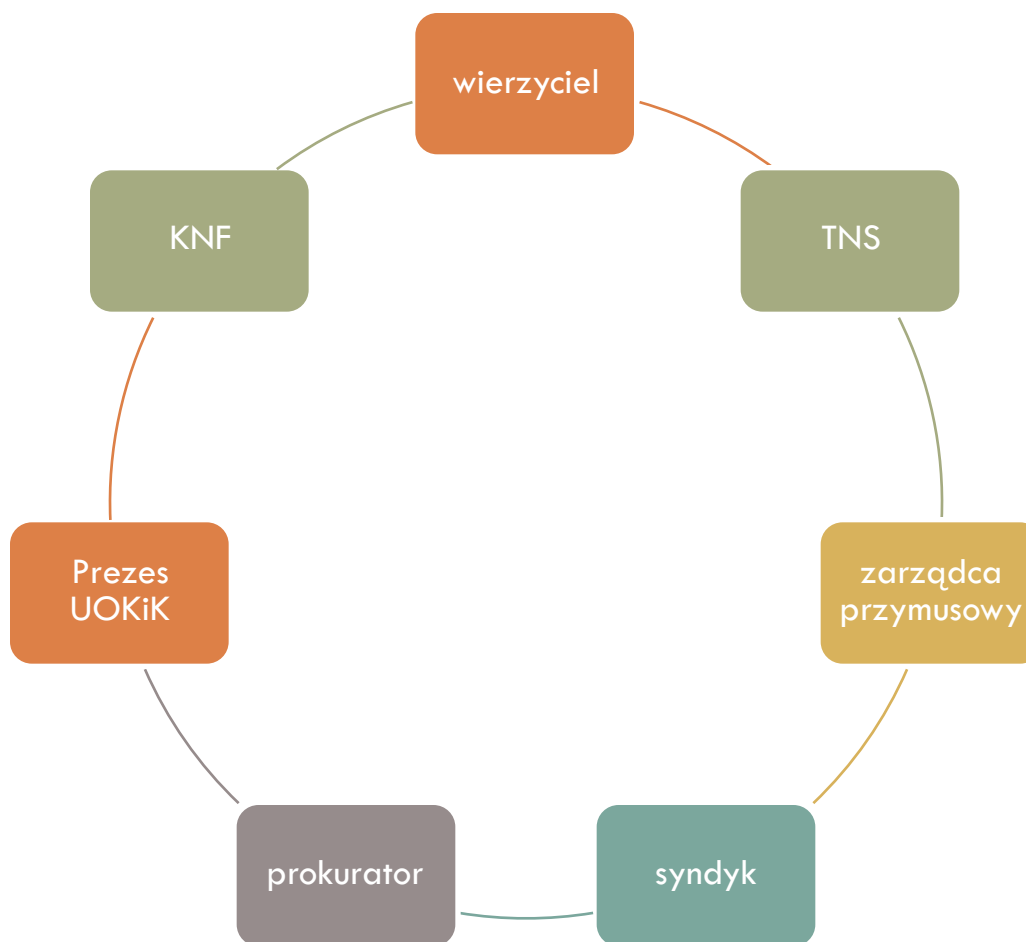
Zakres podmiotowy

Czy odpowiedzialność może
ponosić również prokurent?

Tak, na podstawie art. 374
ust. 2 PU, albowiem mowa jest
tam o osobach uprawnionych
do reprezentacji, co oznacza
również pełnomocników w tym
prokurenta

Legitymacja do złożenia wniosku

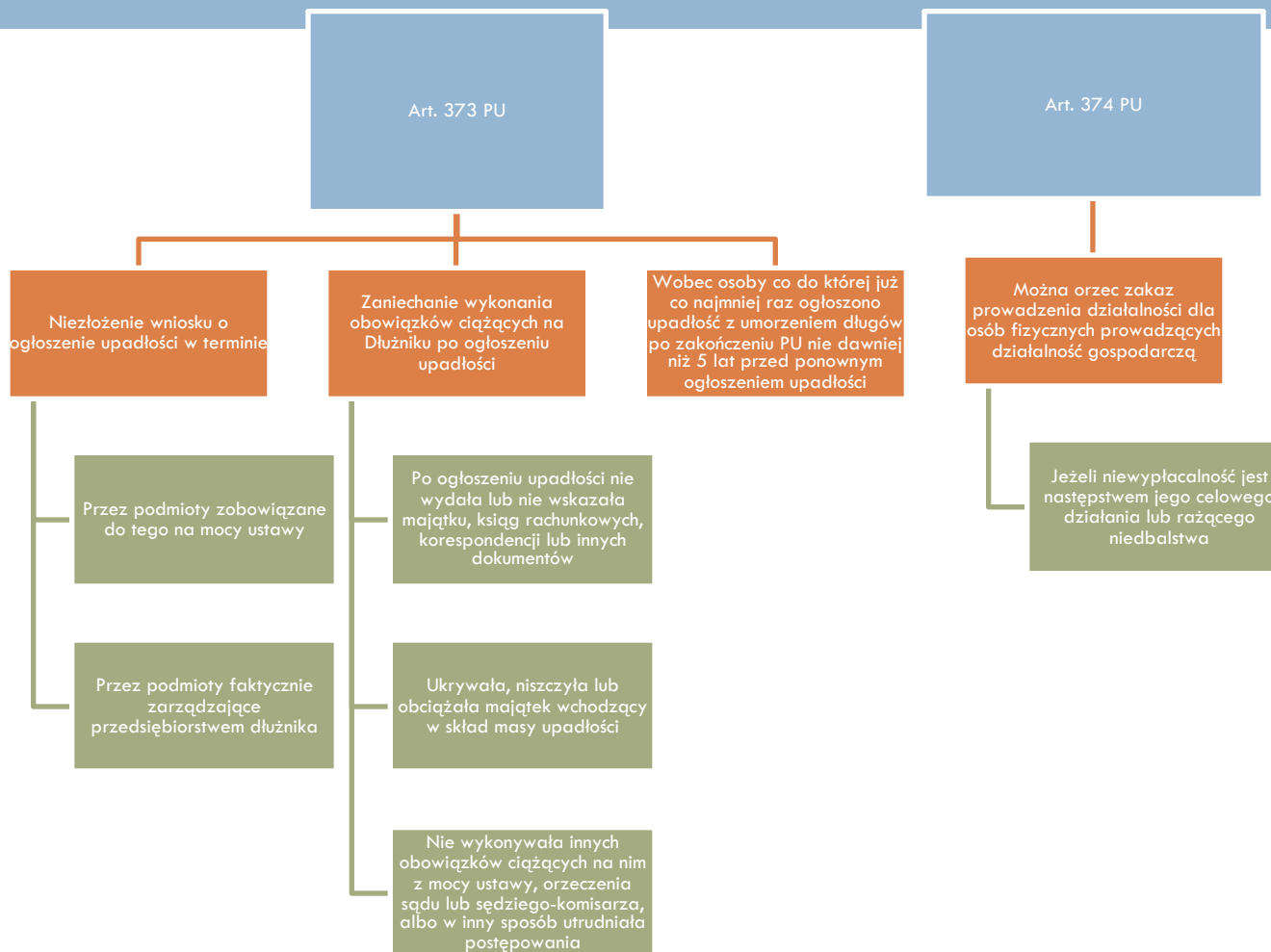
Legitymacja do złożenia wniosku

Czy w razie zaistnienia przesłanek do złożenia przedmiotowego wniosku staje się to obowiązkiem, czy tylko uprawnieniem syndyka, TNS czy zarządcy przymusowego?

Podmioty te nie mają takiego obowiązku, lecz uprawnienie, co wynika bezpośrednio z przepisów

Podstawy orzeczenia zakazu

Problem winy

Odpowiedzialność na zasadzie WINY

Brak
domniemania
winy

Ciężar
dowodu
spoczywa na
wnioskodawcy

Wystarczająca
jest wina
nieumyślna

Problem winy

Jak ustalać winę, jeżeli jest wiele osób zobowiązanych do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości danego przedsiębiorstwa?

Postanowienie SN z 21.03.2017 r., I CSK 460/16- rozważamy odpowiedzialność każdej osób w sposób zindywidualizowany

Problem winy

Jakie znaczenie dla przypisania winy konkretniej osobie ma podział zadań w przedsiębiorstwie?

Podział zadań i obowiązków nie zwalnia żadnego z reprezentantów z obowiązku złożenia wniosku, ani nie stanowi podstawy do zwolnienia odpowiedzialności za uchybienie terminowi

Problem winy

Członek zarządu sporządził i złożył wniosek o ogłoszenie upadłości, który wskutek braków formalnych został zwrócony- czy ponosi od odpowiedzialność?

Postanowienie SN z 12.04.2006 r. III CSK 47/06 oraz postanowienie SN z 14.02.2006 r. II CSK 14/05- znamiona winy nieumyślnej wyczerpuje również wadliwe sporządzenie wniosku o ogłoszenie upadłości wskutek czego wniosek ten został zwrócony

Co Sąd bierze pod uwagę przy orzekaniu zakazu?

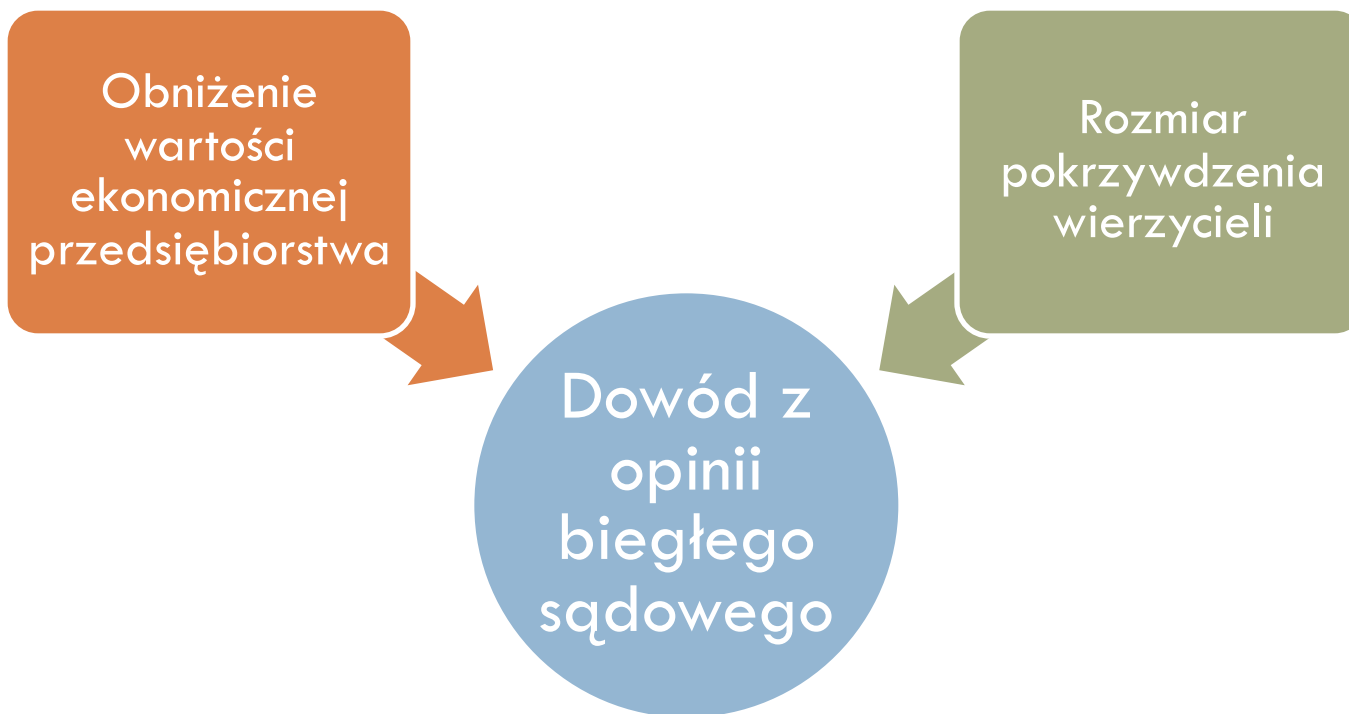
Czy Sąd jest związany treścią wniosku?

Postanowienie SN z
22.08.2007 r. III CSK
45/07

Sąd nie jest związany
treścią wniosku,
zarówno co do okresu,
jak co do podstaw
zastosowania zakazu

Jak ustalić skutki podejmowanych działań?

Prawidłowa teza dowodowa dla biegłego sądowego

Dopuszczyć dowód z opinii biegłego z zakresu finansów, rachunkowości i wyceny przedsiębiorstw na okoliczność:

- *czy i jeśli tak, to w jakiej dacie zaistniały podstawy do ogłoszenia upadłości XXX sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. To znaczy, czy, a jeżeli tak, to w jakiej dacie spółka XXX sp. z o.o. utraciła zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych oraz czy, a jeśli tak, to w jakiej dacie zobowiązania spółki XXX sp. z o.o. przekroczyły wartość jej majątku i jednocześnie stan ten utrzymywał się przez okres przekraczający 24 miesiące;*
- *czy stan niewypłacalności, o jakim mowa w art. 10 i 11 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r.), istniał w okresie pełnienia funkcji członka zarządu przez uczestników postępowania;*
- *czy w okresie pomiędzy ustaloną datą według wytycznych z ppkt. a), to jest datą niewypłacalności a datą złożenia wniosku przez XXX sp. z o.o. o ogłoszenie jej upadłości roku nastąpiło obniżenie wartości ekonomicznej spółki XXX sp. z o.o., a jeżeli tak, to jakie zdarzenia ekonomiczne miały wpływ na obniżenie tej wartości;*
- *skutków upływu czasu od daty ustalonej według wytycznych z ppkt. a) do dnia złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki XXX sp. z o.o. dla stanu finansów spółki, w szczególności poprzez wskazanie, czy możliwość zaspokojenia roszczeń wierzycieli z majątku spółki malała.**

- Autorem tezy jest SSR Anna Żuława orzekająca w Sądzie upadłościowym i restrukturyzacyjnym w Warszawie

Prawidłowa teza dowodowa dla biegłego sądowego

UWAGA! Dokumentacja przesłana biegłemu sądowemu powinna być możliwie najpełniejsza. Absolutnie niewystarczające jest przesłanie samych akt postępowania GZD

Terminy na złożenie wniosku o GZD

Nie orzeka się zakazu,
gdy:

Postępowanie nie zostało wszczęte w terminie roku od dnia umorzenia lub zakończenia PU albo oddalenia wniosku na podstawie art. 13 PU

A gdy wniosek o ogłoszenie upadłości nie został złożony - w terminie 3 lat od dnia ustania niewypłacalności albo wygaśnięcia obowiązku do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości

Treść postanowienia kończącego postępowanie

Sąd w postanowieniu
orzeka zakaz
prowadzenia działalności
gospodarczej **od jednego
do dziesięciu lat** albo
wniosek oddala

Możliwości odwoławcze

Dodatkowe zagadnienia

Wykładnia prawa upadłościowego i restrukturyzacyjnego zgodnie z prawem Unii Europejskiej

Pytania prejudycjalne w zakresie wykładni prawa unijnego w sprawach upadłościowych

Wpływ ogłoszenia upadłości na małżeńskie stosunku majątkowej upadłego

Układ upadłego z wierzycielami

Międzynarodowe zagadnienia prawne upadłości konsumenckiej

Dziękuję za uwagę!

www.kubiczekm.com
marcin.kubiczek@kubiczekm.com
tel. +48 32 308 0000

@KUBICZEKM_COM

